Ålands landskapsregering

FÖREDRAGNINGSLISTA

Nummer	Sammanträdesdatum
XX	**26.2.2024**

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Allmänna byrån, I1

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister	Byråchef	Omedelbart
Mats Perämaa	Gustav Blomberg	

....

NR XX
Utlåtande om skrivelse E 37/2022 om förhandlingar inom internationella sjöfartsorganisationen IMO om finansiella styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser från internationell sjöfart
ÅLR 2024/1349
….I1

Beslut

Landskapsregeringen beslutar att lämna utlåtande till Kommunikationsministeriet enligt **bilaga I124Exx**

Bakgrund

Riksdagens kommunikationsutskott har berett landskapsregeringen 22.2.2024 tillfälle att yttra sig över E-skrivelse om förhandlingar inom Internationella sjöfartsorganisationen om globala styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser från internationell sjöfart. Landskapsregeringen ska senast 26.2.2024 lämna in ett eventuellt utlåtande.

Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
Utlåtande	35 I1
Ärendenr	Datum
ÅLR 2024/1032	15.2.2024

Hänvisning
E-skrivelse - förhandlingar inom Internationella sjöfartsorganisationen om globala styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser från internationell sjöfart

EU2/2 beredningsgruppen

Kontaktperson
Gustav Blomberg, byråchef Allmänna byrån I1, Infrastrukturavdelningen

Ärende

E-skrivelse - förhandlingar inom Internationella sjöfartsorganisationen om globala styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser från internationell sjöfart

Via EU22-beredningsgruppen har landskapsregeringen 7.2.2024 beretts tillfälle att yttra sig över E-skrivelse om förhandlingar inom Internationella sjöfartsorganisationen om globala styrmedel för att minska utsläppen av växthusgaser från internationell sjöfart.

Landskapsregeringen har 8.2.2024 fått en svensk översättning av E-skrivelsen.

EU har exklusiv befogenhet inom reglering av utsläppen av växthusgaser från sjöfart, som på EU-nivå i huvudsak regleras genom förordning (EU) 2015/7571 (s.k. MRV-förordningen), ändring av EU:s direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter (EU 2023/959) och förordning (EU) 2023/1805 (s.k. FuelEU Maritime-förordningen). Medlemsstaterna och kommissionen kommer att i rådets arbetsgrupp för sjöfart samordna sina ståndpunkter på frågan inför förhandlingarna inom IMO utifrån ett icke-officiellt dokument från kommissionen. Gemensamma ståndpunkter brukar inte hänskjutas till Coreper.

Landskapsregeringens synpunkter

Landskapsregeringen stöder Finlands ståndpunkt att IMO:s åtgärder för utsläppsminskning ska jämna ut obalansen i utsläppsregleringen för den internationella sjöfarten och jämna ut konkurrensmiljön för sjöfarten och näringslivet mellan EU och resten av världen. Landskapsregeringen stöder även Finlands ståndpunkt som anges i E-skrivelse 49/2023 rd att minskning av utsläppen från sjöfart bör främjas främst genom tillräckligt resoluta internationella insatser, och att ifall resoluta internationella insatser uppnås, bör den kommande betydande dubbelbördan med anledning av EU:s utsläppsinsatser förhindras och avvecklas genom översyner av MRV-förordningen, FuelEU Maritime-förordningen och EU:s utsläppshandelsdirektiv.

Landskapsregeringen stöder Finlands ståndpunkt att verka för utvecklingen och antagandet av en global ekonomisk utsläppsminskningsmetod som styr till användning av koldioxidsnåla respektive koldioxidfria bränslen inom IMO före 2030.

Landskapsregeringen stöder även Finlands ståndpunkt att, som ett komplement till det ekonomiska styrmedlet, förespråka en global standard för reglering av en gradvis sänkning av växthusgasintensiteten i fartygsbränslen. Landskapsregeringen vill särskilt poängtera att denna bränslestandard bör stämma överens med den redan gällande FuelEU Maritime-förordningen för att inte skapa osunda konkurrensnackdelar för EU-länder.

Landskapsregeringen vill särskilt poängtera att Finland bör fortsätta arbeta för att fartyg som navigerar i is samt isförstärkta fartyg beaktas separat i det globala ekonomiska styrmedlet och den globala bränslestandarden.

Med beaktande av att bränslen som används inom internationell handelssjöfart än så länge är fria från skatter och avgifter av skattenatur i hela världen, bör den internationella sjöfarten med IMO i spetsen kraftigt öka incitamenten för att använda energi- eller bränslekällor med nära-noll- eller nollutsläpp De konventionella fossila bränslen som används allmänt inom sektorn är än så länge betydligt förmånligare än alternativa koldioxidsnåla eller koldioxidfria bränslen, som ännu inte finns att tillgå på marknaden i någon nämnvärd utsträckning.

Ålands behörighet

I E-skrivelsen står följande om Ålands behörighet
”Enligt 27 § 13 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om handelssjöfart och farleder för handelssjöfarten. Enligt 18 § 10 punkten i samma lag har landskapet i sin tur lagstiftningsbehörighet i fråga om miljövård. Trots att målet att minska utsläppen av växthusgaser rör miljövård, gäller de nu förhandlade ändringarna i IMO:s föreskrifter om begränsning av utsläppen av växthusgaser från fartyg framför allt konstruktionen och användningen av samt bränslet i fartyg för handelssjöfart. Därför anses de till karaktären vara operativa för handelssjöfarten, och av detta skäl anses rikets behörighet omfatta minskning av utsläppen av växthusgaser från sjöfart.”

Landskapsregeringen vill poängtera att begränsning av utsläpp från handelssjöfart eller utsläpp från bränsle som används i handelssjöfart är att betrakta som åländsk behörighet, även om detta beslutas om och behandlas i internationella organisationer såsom IMO. Om en ändring av MARPUL-konventionen eller annat internationellt avtal ingås ska Ålands lagting godkänna det internationella avtalet i enlighet med självstyrelselagen.

Det kan konstateras att inkluderande av handelssjöfarten i EU:s utsläppshandelssystem till stora delar ansetts vara åländsk behörighet. Vid genomförandet av de gällande åländska författningarna om utsläppshandel har Ålandsdelegationen och Högsta domstolen prövat behörigheten och konstaterat att utsläppshandeln främst berör natur- och miljövården, och är således landskapsbehörighet. Ålandsdelegationen prövade även om utsläppshandel inom handelssjöfarten är rikets eller landskapets behörighet i sitt utlåtande daterat 10.2.2023, med diarienummer D 10 23 05 2.

På sid. nr 5 i ovannämnda yttrande konstaterar ÅD att:
”Med anledning av ovanstående gör Ålandsdelegationen bedömningen att den planerade utvidgningen av utsläppshandeln främst berör natur- och miljövården, och således utgör landskapsbehörighet. Landskapets behörighet omfattar rederier med hemort i landskapet.”

Ålandsdelegationen gör bedömningen att den planerade utvidgningen av utsläppshandeln främst berör natur- och miljövården, och således utgör landskapsbehörighet. Ålandsdelegationen bekräftar därmed i sitt utlåtande att utsläppsrätter för handelssjöfart faller inom den åländska lagstiftningsbehörigheten. Lagstiftningsbehörigheten framgår i självstyrelselagen (FFS 1144/1991).

Om de internationella överenskommelser som för närvarande diskuteras inom IMO resulterar i ett internationellt avtal eller i en ändring av MARPUL-konventionen och dessa har sin starkaste anknytning till ett ökat miljöskydd och minskade utsläpp (och dess anknytning till sjöfarten handlar endast om att få ned utsläppen inom sjöfarten), ska dessa frågor bedömas tillhöra åländsk lagstiftningsbehörighet och därmed ska eventuell internationellt avtal eller ändring av internationellt avtal godkännas av lagtinget.

Minister

Tjänstemannens titel

BILAGOR	xxxxx
FÖR KÄNNEDOM	xxxxx
SÄNDLISTA	xxxxx